

Al magt til folket?

- Skrevet af Lars Trier Mogensen

Den voksende politikerlede, der buldrer frem over hele den vestlige verden, udfoldes i to former: enten i aggressive råb eller i grinende latterbrøl. Begge protestformer er rettet mod et gråt politisk etablissement, som fører en lidenskabsløs 'nødvendighedens politik'. I de senere år og måneder har brede befolkningsgrupper givet udtryk for deres frustration, forbitrelse og indignation og har tydeligvis mistet enhver tillid til de gamle partier.

Stadigt flere føler sig afkoblet en skævvredet og ansigtsløs udvikling, og derfor har kulørte nypolitikere fået plads til at overtage scenen. Over hele Europa og Amerika er et jordskredsvalg i gang, hvor nye protest- og græsrodspartier blomstrer frem. Aldrig har så mange vælgere – fra Grækenland og Italien over Spanien og Storbritannien til Danmark og USA – stemt på protestpolitikere, der definerer sig som anti-Establishment og nægter at tage ansvar for den kedsommelige administration af business-as-usual.

Mønsteret er imidlertid vidt forskelligt fra region til region: I Nord- og Østeuropa er det nationalkonservative kræfter, der er på fremmarch med aggressive råb om stop for indvandring og grænsekontrol, mens det i Sydeuropa er progressive kræfter, som mobiliserer folk med grinende latterbrøl bag kravene om en større åbenhed og en mere socialt bæredygtig politik.

Fællestrækket i protestbølgen på tværs af landene er den vilde og voksende opbakning til politikere, som tør være vrede, opføre karneval-agtige optrin og optræde som en form for hofnarre. Heri ligger også nøglen til at forstå den i øjenfaldende kontrast mellem de to vidt forskellige ansigter på den aktuelle systemkritik. To klassiske cirkusroller dominerer nu det politiske spektakel – som et nyt højre og et nyt venstre: På den ene side 'den stærke mand', som forløser en reaktionær trang til autoritet, og på den anden side klovnen, der leger med en løssluppen lyst til anarki.

I praktisk politik kan rollerne som højrefløjens 'stærke mand' og græsrodsbevægelserne klovnefigur imidlertid ofte glide sammen. Koreografen bag den italienske 5-stjernebevægelse, gøgleren Beppe Grillo, udviser afslørende tegn på topstyring og magtfuldkommenhed, mens Italiens tidligere premierminister Silvio Berlusconi aldrig har holdt sig tilbage fra at opføre sig som en kæmpe klovn.

Forskellen er dog ikke til at tage fejl af: I hele den vestlige verden kæmper 'de autoritære' og 'de alternative' lige nu indbyrdes om at vinde opbakning til at udfordre etablissementet. Opbruddet er til at grine – eller græde – over. Dysten mellem 'den stærke mand' og klovnen er kun lige begyndt.